המחלקה לתרבות חזותית וחומרית - שלוחה חרדית

התוכנית העיונית הכלל־בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

המחלקה לתרבות חזותית וחומרית
— שלוחה חרדית
התוכנית העיונית הכלל־בצלאלית
בתרבות חזותית וחומרית

ראש המחלקה: ד"ר גל הרץ
רכזת מנהלית: ירדנה כהן
טלפון: 02-3730565
galhetz@bezalel.ac.il
oman.ht@bezalel.ac.il

סגל המרצים בתוכנית העיונית הכלל־בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

ד"ר הרץ גל
galhertz@gmail.com

הרב אילן שמחה
RSILAN26@NETO.NET.IL

ד"ר אלימלך ורד
stajemuna@gmail.com

ד"ר אלפרוביץ ליאור
Lior.Alperovitch@gmail.com

ברזסקי מרים
miriamartist@gmail.com

ד"ר ברטל אליה
eliya.bartal@gmail.com

בר-ניר סיגל
sigalbrn@gmail.com

גיא נעמי מרגלית
5806264@gmail.com

כהן פרי
perlcohen9859@gmail.com

ד"ר לבנוני צירי
LTSIRI770@GMAIL.COM

הרב מרגולין הדר
rabbimargolin1@gmail.com

ד"ר נשיא דניאל
Nasi@arachim.org

ד"ר סאבין בן שושן ליאת
liatsavin@gmail.com

ד"ר סירקיס-בנק נורית
6440048@gmail.com

פרופ' סלה אשר
oriash@013.net

ד"ר עמיר רוני
amir.roni1@gmail.com

ד"ר רובין נועה
noah.hysler.rubin@gmail.com

ד"ר רפפורט רחל
raquel.rapaport@gmail.com

אדר' שמר הילה
hila.a.shemer@gmail.com

הרב גלעד יונתן
yonatan.galed@gmail.com

ד"ר דליה מרקוביץ
Dalya.markovich@gmail.com

ד"ר מיכל שיראל
agnon.katedra@gmail.com

סגל הוראת קורסי אנגלית

ג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי האנגלית
JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il

גילת נחום
Ngilat@post.bezalel.ac.il

על המחלקה:

במחלקה לתרבות חזותית וחומרית בבצלאל לומדים על הקשר שבין אמנות, עיצוב ואדריכלות ובין מחשבה תיאורטית, עמדות ביקורתיות ותופעות תרבותיות. תוכנית הלימודים במחלקה מבקשת לשפוך אור על האופנים שבהם החזותי, החומרי והאסתטי הם אבני הבניין של ידע הפועל באופן טרנספורמטיבי: ידע המערער את לכידותם של זהויות, נורמות, מיתוסים ומבדים (נרטיבים) תרבותיים קיימים, ומאפשר אגב כך גם לכונן חדשים.

המרצות והמרצים במחלקה מציעים מגוון עצום של תחומי ידע, על כל קשת התחומים של מדעי הרוח והחברה, הנקשרים בכל קורס וקורס לעולמות האמנות והעיצוב ולמיומנויות הכרוכות בהם: היסטוריה ופילוסופיה של האמנות, תרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו וגישות ביקורתיות לתרבות חזותית, נפגשות בשיעורים עם חקר הספרות, המוסיקה, הארכיאולוגיה, הסוציולוגיה, מדע המדינה, מנהל עסקים ומדעי הטבע דרך ומתודות ארכיטקטוניות, מקצועות עיצוב שונים ופרקטיקות אמנותיות עתיקות וחדשניות.

המגוון התרבותי והתמטי שמוצע במחלקה נועד להעמיק את היכרותם של הסטודנטים.ות עם התרבות והחברה שבה הם יוצרים ולהרחיב את אפשרויות המבע שלהם בתוכה וההשפעה שלהם עליה. לכן, רבים מהקורסים נוגעים בהקשרים המקומיים של מדעי הרוח, החברה, האמנות והעיצוב, ואחרים עוסקים בחקר החזותי והחומרי בהקשרים גיאוגרפיים ותרבותיים אחרים וגלובליים.

לבד מהקורסים הסדירים, המחלקה מקיימת באופן רצוף מפגשי למידה, כנסים וימי עיון.

התוכנית העיונית הכלל־בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

תוכנית הלימודים במחלקה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, קורסי חובה המותאמים לכל מחלקה, קורסי בחירה וסמינרים.
הסטודנטים.ות מכלל המחלקות (למעט ארכיטקטורה) לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים. במחלקה לארכיטקטורה — 30 נ"ז על פני חמש שנים.

תוכן עניינים:

05 מבנה תוכנית הלימודים במחלקה העיונית הכלל־בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית לפי מחלקות

06 לימודי אנגלית

09 מידע כללי ונהלים

12 פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

מבנה תוכנית הלימודים במחלקה העיונית הכלל־בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית לפי מחלקות:

// המחלקה רשאית לערוך שינויים ותיקונים בתכנים המופיעים בתוכנית הלימודים בשנתון, להוסיף עליהם, לגרוע מהם או לבטלם בכל עת במהלך שנת הלימודים. הודעה על כל שינוי תפורסם. השינויים מחייבים את כלל הסטודנטים, גם אם נקבעו או נכנסו לתוקף לאחר שהחלו את לימודיהם //

אמנות

שם שעור	שנה	תת פרק	נ"ז
תולדות האמנות	א'	חובה כלל בצלאל	2
אמנות מודרנית	א'	חובה כלל בצלאל	2
תרבות המערב	א'	חובה כלל בצלאל	2
אמנות ישראלית	א'	חובה מסלולי	2
פרוסמינר	ב'	חובה כלל בצלאל	4
סמינר	ג'	חובה כלל בצלאל	4
קורס בחירה {לבחירה 4 קורסים}	ג'	בחירה כלל בצלאל	8

24

תקשורת חזותית

שם שעור	שנה	תת פרק	נ"ז
תולדות האמנות	א'	חובה כלל בצלאל	2
אמנות מודרנית	א'	חובה כלל בצלאל	2
תרבות המערב	א'	חובה כלל בצלאל	2
מעיצוב גרפי לתקשח	א' או ב'	חובה מסלולי	2
האות העברית	א' או ב'	חובה מסלולי	2
פרוסמינר	ב'	חובה כלל בצלאל	4
סמינר	ג'	חובה כלל בצלאל	4
קורס בחירה {לבחירה 3 קורסים}	ג'	בחירה כלל בצלאל	6

24

ארכיטקטורה

שם שעור	שנה	תת פרק	נ"ז
תולדות האמנות	א'	חובה כלל בצלאל	2
אמנות מודרנית	א'	חובה כלל בצלאל	2
תרבות המערב	א'	חובה כלל בצלאל	2
ארכיטקטורה מודרנית	ב'	חובה מסלולי	2
תולדות העיור	ג'	חובה מסלולי	2
ארכיטקטורה עכשווית	ג'	חובה מסלולי	2
תולדות הארכיטקטורה א'	א'	חובה מסלולי	2
תולדות הארכיטקטורה ב'	א'	חובה מסלולי	2
פרוסמינר	ב'	חובה כלל בצלאל	4
סמינר	ג'	חובה כלל בצלאל	4
קורס בחירה {לבחירה 3 קורסים}	ג'	בחירה כלל בצלאל	6

30

לימודי אנגלית בבצלאל

"המועצה להשכלה גבוהה רואה חשיבות רבה בלימודי האנגלית למטרות אקדמיות ובינלאומיות, כחלק ממערך הקניית כלים וידע לסטודנטים במהלך לימודיהם לתואר אקדמי.

רכישת מיומנויות בשפה האנגלית היא תנאי בסיסי והכרחי לאפשר לסטודנטים להתמודד עם חומרי הרקע בקורסים השונים במהלך לימודיהם האקדמיים, ולאפשר לבוגרים להשתלב באופן מיטבי בשוק התעסוקה המקומי והבינלאומי. ידע בשפה האנגלית נדרש לצורך הבטחת רמה אקדמית נאותה ועולה בקנה אחד עם תהליכי הגלובליזציה בארץ ובעולם."

החל משנת תשפ"ב, בהתאם לרפורמה בלימודי האנגלית במוסדות להשכלה גבוהה, פועלת באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל תוכנית ייחודית שתאפשר לסטודנטים.ות בתואר הראשון לבסס את המיומנויות הנדרשות ולהטמיע את השפה בתהליכי הלימוד והיצירה. תוכנית הלימודים החדשה תתמקד בארבע מיומנויות שפה: קריאה, כתיבה, הבנה ודיבור.

על פי החלטת המועצה להשכלה גבוהה, כל הסטודנטים.ות שייחלו את לימודיהם במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל משנת הלימודים תשפ"ב, ילמדו לפחות שני קורסים בשפה האנגלית במהלך לימודי התואר הראשון, גם אם בעת כניסתם ללימודים הציגו רמת "פטור". באופן זה, הסטודנטים.ות כולם ישפרו את רמת האנגלית במהלך לימודיהם האקדמיים.

לימודי אנגלית בבצלאל

קורסי האנגלית יסווגו כ"קורסי הכשרה" ו"קורסי העשרה" כמפורט להלן:

קורסי הכשרה:
לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים נדרשים הסטודנטים.ות להגיע לרמת "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאות לתואר הראשון.
על הסטודנטים.ות להציג רמת אנגלית "בסיסית" לפחות כתנאי להתחלת לימודיהם באקדמיה, ורמת "פטור" באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג'. בנוסף, תנאי להגשת מועמדות ליציאה לחילופי סטודנטים הנו רמת "פטור" באנגלית כבר בסוף שנה א' ללימודים.

את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:
א. עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל־ארצית.
ב. עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמי"ר או אמיר"ם).
ג. לימודים במסגרת קורסי האנגלית בבצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 65 לפחות.
ד. בעלי.ות תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.
- סטודנטים.ות שנגשו לבחינת אמי"ר/פסיכומטרי באנגלית מתבקשים להגיש עותק מקורי של תוצאת המבחן לרכזת המחלקה לתרבות חזותית על מנת לקבוע את רמת האנגלית בהתאם.
- סטודנטים.ות שנגשו למבחן אמי"רם בבצלאל אינם נדרשים להציג אישור ורמתם תקבע בהתאם לדיווח שיתקבל בבצלאל ישירות מהמרכז הארצי לבחינות והערכה.

סטודנטים.ות שלא יציגו רמת "פטור" באנגלית עם התחלת לימודיהם באקדמיה, יידרשו להירשם לקורסי הכשרה באנגלית בהתאם לרמת האנגלית שיציגו עם כניסתם ללימודים (מספר הקורסים הנדרשים כמספר הרמות הנדרשות עד להגעה לרמת "פטור").

להלן טבלת רמות האנגלית:

רמה	**פסיכומטרי/ אמירם**	**אמי"ר**
פטור	+134	+234
מתקדמים ב'	120-133	220-233
מתקדמים א'	100-119	200-219
בסיסי	85-99	185-199
טרום בסיסי ב'	70-84	170-184
טרום בסיסי א'	50-69	150-169

קורסי ההכשרה באנגלית אינם נכללים בתוכנית הלימודים, אינם מזכים בנקודות זכות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל. הנוכחות בקורסים חובה. כל קורסי ההכשרה באנגלית הם סמסטריאליים.

לימודי אנגלית בבצלאל

קורסי העשרה (EMI): קורסי תוכן בשפה האנגלית, כחלק מתוכנית הלימודים

קורסי העשרה (EMI) הם קורסי תוכן המתקיימים בשפה האנגלית, שמטרתם לשפר את רמת האנגלית של הסטודנטים במיומנויות הנדרשות ללימוד שפה:

האזנה: היכולת להבין כל סוג של שפה מדוברת, גם כאשר קצב הדיבור מהיר.

קריאה: היכולת לקרוא בקלות כל סוג של כתיבה באנגלית, כולל טקסטים מופשטים או כאלה המאופיינים במבנה לשוני מורכב.

תקשורת מילולית: היכולת להשתתף, ללא מאמץ, בשיחה או בוויכוח ולהוכיח שליטה טובה בביטויים אידיומטיים, במטבעות לשון ובשפה דיבורית.

יכולת התבטאות מילולית: היכולת להציג נושא אקדמי בבהירות, בצורה קולחת ובמבנה לוגי יעיל.

כתיבה: היכולת לכתוב באופן ברור טקסט קולח בסגנון הולם: כתיבת מכתבים מורכבים, דוחות ומאמרים, סיכומים וביקורות של עבודות מקצועיות.

מיומנויות אלו יוטמעו החל משנת הלימודים תשפ"ב במספר קורסים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית במסגרת קורסים קיימים אשר יתקיימו בשפה האנגלית.
בכל קורס תוכן תינתן גם מסגרת ליווי של מרצה מיחידת האנגלית.

קורסי העשרה באנגלית הינם קורסים אקדמיים הנכללים בתוכנית הלימודים , ולפיכך מזכים בנ"ז לתואר ונכללים בשכר הלימוד.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים ב'" יידרשו בקורס אחד ממסגרת זו לאחר שיגיעו לרמת ה"פטור". סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת ה"פטור" יידרשו בשני קורסים ממסגרת זו.

בקצרה:

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת **"בסיסי"**
יידרשו ב**שלושה קורסי הכשרה**.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת **"מתקדמים א'"**
יידרשו ב**שני קורסי הכשרה**.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת **"מתקדמים ב'"**
יידרשו ב**קורס הכשרה אחד** וב**קורס העשרה אחד**.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת **"פטור"**
יידרשו ב**שני קורסי העשרה**.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי אנגלית, במייל:
dershowitz@bezeqint.net

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה:

ימים א'—ה'
בין השעות: 09:30-11:00
12:30-13:30

הרשמה למסגרות בחירה

ההרשמה למסגרות הבחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית נעשית באמצעות מחשב בתכנת תיעדוף, המאפשרת לסטודנטים.ות לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על־פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנט.ית אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה.
הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים.ות יקבל קורס על־פיבהתאם להעדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים.ות שהוקצתה להם התמלאה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו.
שיבוץ הסטודנטים.ות לקורסים ייעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים.ות חסומים (בשל גרירת חוב שכר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכדומה), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר.
מידע מפורט באשר לתקופת השינויים יימסר לסטודנטים.ות באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי־נעימויות.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

סטודנטים.ות שלמדו במוסד אקדמי מוכר לקראת תואר, רשאים לפנות בבקשה להכרה בקורסים שבהם השתתפו, ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תוכנית הלימודים של המחלקה.
ציונים המהווים בסיס לפטור מקורסים בבצלאל אינם נכללים בשקלול ממוצע הציונים לתואר בבצלאל.
על מנת לקבל את ההכרה יש להגיש למחלקה לתרבות חזותית וחומרית, במהלך הקיץ ולפני פתיחת שנת הלימודים הראשונה, גיליון ציונים מקורי (או צילום נאמן למקור) ותקציר הקורסים בשפה עברית או אנגלית. לגיליון הציונים יש לצרף פנייה לד"ר נעמי מאירי־דן, יועצת המחלקה, ובה פירוט של הבקשה.
היקף הזיכוי יקבע על־ידי היועץ ויימסר בכתב לסטודנט.ית.
רק לאחר קבלת הזיכוי מיועץ המחלקה, ניתן יהיה למחוק את הקורס מהמערכת. המחיקה תתבצע במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

מידע כללי ונהלים

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על־פי שיקול דעתו.ה של המרצה. יחד עם זאת יש להדגיש כי:

1. הנוכחות בקורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על־פי שיקול דעתו.ה של המרצה.
ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר.
היעדרות מעבר להיקף זה עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.

2. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים.ות עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.

3. מטלת סיום הקורס תקבע על־ידי המרצה.

4. כתיבת עבודה בזוגות או בקבוצות תעשה באישור מרצה בלבד.

5. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט.ית לעונש משמעתי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט לפי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים.ות.
הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט.ית לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעת.

סטודנטים.ות זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'],
אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע.

במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג'):
א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').
ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.
הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על־ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנט.ית שיגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית. סטודנטים.ות הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים לוועדת ההוראה של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית שתדון בהן, כל מקרה לגופו.

מידע כללי ונהלים

נוהל ערעור

סטודנט.ית רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו/ה למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית ולנמק בו את הנסיבות שבעטיין מוגשת הבקשה. תשובת המרצה תימסר לסטודנט.ית באמצעות מזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, ייכתבו הללו בשפה העברית.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

תרבות המערב
ד"ר ליאור אלפרוביץ // 2 נ"ז

קורס זה תכליתו הכרות ראשונית עם תרבות המערב כמערכת של השקפת עולם מבוססת מסורת של אינטואיציות נורמטיביות המתייחסות אל מגוון של תחומי החיים בהם פועלת חברה אנושית. היינו, לתפיסות מטפיסיות, אסתטיות, דתיות, חברתיות ופוליטיות. כאשר כל אלו מכונסים בקרוב לשלושת אלפי שנות יצירה אנושית. מטבע הדברים קביעה זו הופכת את תכלית הקורס למשימה מאתגרת במיוחד. על כן הוא מציע ללומדיו הכרות עם עולם תוכן נרחב זה באמצעות כמה פריזמות.
ראשונה שבהן היא האבחנה בין תרבות כציוויליזציה (Civilization) כלומר, עולם תוכן המורכב מערכים מרכזיים, נורמות ומוסכמות, השקפות עולם ומנהגים, שכולם יחד מסוגלים לנסח את מענה לשאלה מדוע החיים בתרבות המערב מתנהלים כפי שהם מוכרים לנו. לצד זאת, התייחסות לתרבות במובנה המוכר והרווח כמעין עשייה אומנותית, גבוהה או עממית. (Culture). וכאן הכוונה לאופנים בהם בא לידי ביטוי כל אותו עולם תוכן ציוויליזטורי באמצעות אמנות פלסטית, מוסיקה, תיאטרון, ארכיטקטורה, ספרות, שירה ובעידן החדש, גם באמצעות צילום ואומנויות המסך.
פריזמה נוספת היא החלוקה לשלושה צירים שיהוו את תשתית גופי הידע שיועברו בקורס. (א) ציר כרונולוגי — שיסקור את המופעים ההיסטוריים הבולטים. (ב) ציר תימטי — שיתמקד ברעיונות בולטים שהשפעתם רחבה מאד. (ג) ציר ביוגרפי — שיציג דמויות מפתח שפעלו במסגרת על מה שצוין בשני הצירים הקודמים.
והפריזמה האחרונה היא הדיציפלינרית, שתעקוב אחר התפתחותה של התרבות בעד ארבע עדשות מרכזיות: היסטוריה, פילוסופיה, אמנות ודת.
לסיכום, קורס זה מציע סדרת המפגשים, העוסקים במגוון רחב של נושאים הלקוחים ממגוון תחומים (כפי שיופיע להלן), אשר חשיפה להם יכולה לייצר בקרב הלומדים תמונה, גם אם כוללנית, של האירועים, העקרונות והדמויות המזוהות כאלו שמייחדות את תרבות המערב כמופע אנושי רחב היקף.

אמנות מודרנית
מרים ברזסקי // 2 נ"ז

בקורס נעסוק בהבנת השינוי המהותי שחל במעמדו של הסובייקט בעקבות הרעיונות הפילוסופיים העומדים בבסיס התפיסה המודרנית. נדון בהשפעות השונות, לטוב ולמוטב על חיי הסובייקט בהיבטים הפוליטיים, החברתיים והנפשיים. לאור תובנות אלה תיבחן היצירה המודרנית באמצעות שלושה פרמטרים: מרכזיותו של האמן ביצירתו, יחסו אל העולם, והאוטונומיה של יצירת האמנות. בזיקה לרעיונות התיאורטיים הקורס יסקור את הזרמים והסגנונות שהתפתחו במהלך תקופה זו.
מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטית את היכולת לנתח יצירת אמנות מודרנית בהקשרים רעיוניים רחבים יותר, של תמורות אדירות שהאיצו את השינויים בשדה האמנות. במהלך הקורס תתחדד ההבנה שיצירת אמנות היא ביטוי חזותי של הלך רוח של תקופה, ותתפתח אבחנתה בקריאת ביטויים אלה.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

תולדות האמנות
ד"ר נורית סירקיס בנק // 2 נ"ז

מטרת הקורס להנגיש באופן עשיר ומלא את היסודות החזותיים והרעיוניים של מכלול היצירה האנושית החזותית, הכוללת יצירות בדו-מימד, תלת-מימד ואדריכלות, החל מהתקופה הפרה-היסטורית ועד למהפכה הצרפתית, מתוך רגישות לערכים, להשקפות, ולגדרי ההלכה של החברה החרדית. בכל אחד מן השיעורים ייעשה הקשר בין מהלך ההיסטוריה הכללית לבין אירועים והתרחשויות בהיסטוריה היהודית,
תוך שימת דגש על התהליכים המרכזיים ועל נקודות המפנה המרכזיות, אשר פתחו פתח לביטוי אמנותי שונה ומתחדש מתקופה לתקופה. במהלך הקורס תהיה התייחסות ליסודות החזותיים והרעיוניים שמקורם בעולם העתיק, בתרבות הקלאסית, בתרבות הנוצרית, וכן תהליכים פוליטיים והמצאות מדעיות אשר שינו את פני היצירה האנושית, תוך שימת דגש על האופן שבו התהליכים השונים נמזגים ומשפיעים זה על זה במחזורי זמן היסטוריים נרחבים.
במהלך הקורס נתבונן על האופן שבו מתרחשת התנועה המורכבת הכוללת דעיכת או הקצנה של סגנון אחד, וצמיחה של סגנון חדש שיוצא כנגדו, ועם זאת נושא לעיתים מאפיינים שונים של הסגנון הקודם. נלמד לנתח יצירות אמנות ברבדים היסטוריים, תרבותיים, חזותיים וערכיים.
מטרת הקורס לבסס רפרטואר חזותי עשיר ומגוון של התפתחות היצירה האנושית ברחבי העולם, כפי שהיא באה לידי ביטוי ביצירות מופת לאורך הדורות.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// פרו-סמינר //

סוגיות נבחרות בתולדות שואת יהודי אירופה והשפעתה על העם היהודי
ד"ר ליאור אלפרוביץ // שנתי, 4 נ"ז

קורס זה הוא פרו סמינר העוסק בתולדות השואה. היינו, עוסק ברצח העם היהודי בזמן מלחמת העולם השנייה על ידי שלטונות הכיבוש הנאצי במדינות אירופה השונות. הקורס בנוי משני צירים מרכזיים: ציר כרונולוגי המציג סקירה של הסיבות, הנסיבות והתהליכיים המרכזיים שהובילו לעליית הנאצים לשלטון בגרמניה ולהתפתחותו של מנגנון הרצח שהופעל נגד היהודים. וציר תמטי במסגרתו יבואו ניתוחי עומק של רעיונות ומושגים מרכזיים הקשורים בשואה. כגון, השקפת העולם הנאצית, תורת הגזע, האנטישמיות הנאצית וכולי. כאשר שני צירים אלו אמורים לספק בסופו של דבר תמונה מקיפה של השואה כמאורע היסטורי של רצח עם חסר תקדים.

הספר כחפץ
פרופ' אשר סלה // שנתי, 4 נ"ז

אם ברורה החשיבות היסודית של הכתב בהתפתחות התרבות האנושית, הרי שתשומת לב מועטה נתנה להשפעה של בסיסו של הכתב עליו השתמרה העדות הכתובה. בקורס זה נעיין בשלבים השונים של תולדות הספר מאז טבלאות החרס השומריות ועד לטקסט הדיגיטלי ולספריות וירטואליות, תוך כדי שימת דגש על המהפכות התרבותיות הכרוכות במעבר בין המגילה לחוברת, בין כתב היד לדפוס, בין הקלף לנייר. מעברים אלו הינם נקודות ציון של הטרנספורמציות הגדולות של התרבות האינטלקטואלית והחומרית של המערב. בחלקו השני של הקורס נעסוק בניתוח פנומנולוגי של משמעות היות הספר — חפץ. כמו כן נבדוק את השפעתו של דמותו החומרית של הספר על מושג הטקסט, על הגדרתו, על חלקיו, על מבנהו ועל תפוצתו. נקדיש מחשבה לתרגיל מעשי בכדי להבין את ההבדל בין התרבות שבע"פ לפין התרבות הכתובה, בין התרבות החומרית לבין התרבות הרוחנית

באוהאוס כאן ועכשיו
ד"ר רוני עמיר // שנתי, 4 נ"ז

הקורס "באוהאוס כאן ועכשיו" עוסק בבית הספר באוהאוס שהוקם בגרמניה בין שתי מלחמות העולם על ידי וולטר גרופיוס. בית הספר היה מוסד חדשני וייחודי ובו שולבו דיסציפלינות שונות: ציור, עיצוב כרזות, עיצוב חפצים, ריהוט, אדריכלות ועוד. כמו כן שיטות החינוך בו היו מגוונות. באמצעות גישה רב-תחומית, הקורס נועד לספק לסטודנטיות הבנה מקיפה של העקרונות, והרעיונות המרכזיים הקשורים לבאוהאוס וכיצד הם ממשיכים להשפיע על עיצוב מודרני ועכשווי. בקורס נלמד לנתח דימויים חזותיים ולכתוב עבודת פרוסמינר.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// סמינר //

פנים אחרות: על החזותי אצל עגנון
ד"ר מיכל שיר-אל וד"ר גל הרץ // סמס' ב', 4 נ"ז

יצירתו של עגנון היא מפגש טעון ומרתק בין מודרניות למסורת, בין הטלטלות הסוערות של התקופה — תחילת המאה העשרים, לבין שאלות הקיום והאמונה שהן מעלות. עגנון נע בין שפות שונות — מקרא,תלמוד, חסידות, משכילות ועברית מודרנית. יצירתו אף היא בתנועה בין מרכז אירופה למזרחה ולארץ ישראל, בין ירושלים ליפו, ובתוך עיר הבירה — בין החדשה לזו שלפנים מן החומה. חפצים טבע ודמויות הם מרובי פנים ומשמעויות עבור הקורא בעל העין הרגישה.
בסמינר נבקש לעמוד על הזיקה שבין הדימוי החזותי והביטוי הספרותי אצל עגנון, המקורות מהם שאב עגנון ותרומתם להעמקת המשמעות של הדימוי החזותי. נבחין בלשון הציורית ב'סיפורי קדושה' וב'סיפורי חולין', באמצעים הייחודיים לכל אחד, ובאופן בו מתגלגלת שארית של קדושה אל חפצים ואובייקטים. נשוחח על עבודת הזיכרון שהוא מציע באמצעות שפתו הייחודית. נקרא מבחר מיצירותיו ונעמוד על דרכי הפרשנות כמו גם על מקורות ההשראה השונים מהם שאב את סיפוריו.

על הטוב והרע במחשבת ישראל
ד"ר ליאור אלפרוביץ // סמס' ב', 4 נ"ז

קורס זה הוא סמינר בעוסק בהיבטים פילוסופיים של תפיסת הטוב והרע במחשבת ישראל. היינו, הקורס מבקש לדון בהתייחסויות של הוגים ואסכולות שונות בתולדות המחשבה היהודית להיבטים תיאולוגיים הקשורים בעצם קיומם של הטוב והרע בעולם. כאשר בבסיסו של הדיון מצויה בשאלה: כיצד זה יכול להתקיים רוע בעולם הנשלט על ידי ישות הנתפסת כטובה, כל יכולה וכל יודעת.
הקורס מורכב אפוא מסדרת מפגשים שתכליתם הצגה של ניסיונות ההתמודדות נבחרים עם שאלה זו ועם הנושאים הנגזרים ממנה. בהם: עיקרון הבחירה החופשית, דטרמיניזם, שכר ועונש ותיאודיציה. את המפגשים עצמם נחל עם מחשבת המקרא , מחשבת חז"ל, הגות ימי הביניים, מחשבת הקבלה והעת החדשה. בין ההוגים שבכתביהם נדון נמנה את ריה"ל, הרמב"ם, ר' חסדאי קרשקש, האר"י, הרמח"ל, ר' אלימלך מליזנסק, ר' נחמן מברסלב ור' יוסף מרדכי ליינער מאיז'ביצה. זאת לצד דיון בהקשרים היסטוריים קונקרטיים שהציפו את השאלה ובראש אלו השואה.
כל אלו ילמדו באמצעות התנסות מעשית בקריאת מאמרים אקדמיים, ניסוח שאלת מחקר, ניסוח השערת מחר, חיבור ראשי פרקים, השגת חומרי מחקר והכרת כללי הציטוט המקורות הביבליוגרפיים. וכן, הצגה בכיתה של נושאי העבודות שנבחרו על ידי התלמידות בקורס.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// סמינר //

אתגרי המאה ה-21 בחינוך
ד"ר ורד אלימלך // סמס' ב', 4 נ"ז

במאה העשרים ואחת עולות שאלות רבות בתחום החינוך, קיימים אתגרים רבים בשטח.
המאה ה- 21 מאופיינת בשינויים במגוון תחומי החיים. עבודות רבות אשר באופן מסורתי נעשו על ידי אנשים עוברות תהליכים של אוטומציה ודיגיטציה; העולם הווירטואלי היה מרכזי בחיי היום- יום, וטכנולוגיות חדשניות פותחות צוהר למגוון עצום של אפשרויות. מערכת החינוך לא מצליחה ברובה להסתגל לקצב השינויים ואיננה מכינה את דור העתיד להתמודד עם אתגרי המאה ה-21.
בעשורים האחרונים חוקרי חינך מתחומים שונים מצביעים על כך שהבסיס הפדגוגי המוקנה בבית הספר מותאם למעשה לצרכים שעלו בתקופת המהפכה התעשייתית, כאשר העבודות בעיקרן היו סטנדרטיות ודרשו ידע ויכולות מוגדרים וקבועים לאורך זמן. לעומת זאת, מחקר ענף מראה שכיום, במאה ה-21 הדרישות מבוגר מערכת החינוך שונות בתכלית, לכישורים של חשיבה גבוהה הנדרשים בעולם הטכנולוגי והמשתנה (Schleicher, 2010).
על כן, מגוון חוקרים ואנשי חינוך החלו לפעול לשם התאמת בתי הספר לשינויים החלים בעולם כך שלתלמידים יוקנו כישורים, מיומנויות וערכים שיכינו אותם לרווחה מיטבית כפרטים, לחברה צודקת, דמוקרטית ומכילה יותר ולשוק העבודה המתחדש והמתקדם (אייזנברג וזליבנסקי, 2021).
בקורס נדון בשאלות ובאתגרים השונים, בהיבט של דמות המורה, דמות התלמיד, דרכי הוראה ולמידה, דרכי הערכה מסורתיות וחלופיות. דרך הדיון נלמד את עקרונות האוריינות האקדמית, קריאה ביקורתית ונקבל כלים לכתיבת פרו — סמינר.
במהלך הקורס נעמוד על השלבים השונים בכתיבה, ונתנסה בכל שלב בהתאם לנושא ולשאלת המחקר שתיבחר על ידי הסטודנטיות בזיקה לנושא הקורס.
התוצר הסופי ישקף את תהליך ההתנסות.

// חובה אמנות //

אמנות ישראלית
ד"ר אליה ברטל // 2 נ"ז

ספרות העברית, צמחה כיד ימינה של התנועה הציונית. מצב זה התהווה על שום יכולתה של הספרות לשמש ככוח מזין ומפרה לתחיית השפה העברית. האמנות לעומתה, כבר מראשית ימיה כמעט ו-"התנצלה על קיומה". היה עליה לפתור את בעיית האיסור "לא תעשה לך פסל וכל תמונה", וכן להצדיק את הנטל הכלכלי הכרוך בקיומה. ואף על פי כן, לא נולדה "שנאת אחים" ואף לא "קנאת יוצרים" בין העוסקים במלאכה. מראשית המאה, שילבו אנשי האמנות והספרות בארץ זרועות, ופעלו יחדיו לעידודה ולחיזוקה של התרבות המקומית.
הקורס יסקור את נקודות המפגש בין האמנות הישראלית לספרות העברית, תוך שימת דגש גם לשוני הנגזר מן המדיומים השונים.
במבוא לקורס, יוצג הרקע התיאורטי הבוחן את הצידוק לדיון משווה מסוג זה. בעקבות צידוק זה יועלו בקורס נקודות המפגש השונות בין שני המדיומים. הקורס יתחלק לשלושה חלקים:
החלק ראשון, ידון במודרניזם של שלהי המאה ה-19 (אימפרסיוניזם ואקספרסיוניזם) ובדרכי התממשותם של הסגנונות השונים במדיום האמנותי והספרותי.
בחלק השני, יבחנו מאפייניה המרכזיים של אמנות המאה העשרים, כגון: הרדי-מייד, האמנות המושגית ואמנות המופשטת — תוך הבהרת הקושי הנגזר ממעבר של אפיון סגנוני ממדיום אחד לשני.
בחלק השלישי, יתוארו ביטויו השונים של הסגנון הפוסט מודרני, כגון: הקיטש, האקלקטיות הסגנונית והסימולאקרום. שלב זה, יסוכם בדיון תיאורטי פוסט מודרני המציע לבטל את ההבנה הדיסציפלינארית שבין ספרות לאמנות. כל השלבים הללו, יילמדו באמצעות ניתוח משווה בין יצירות האמנות והספרות העברית של התקופה.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// חובה תקשורת חזותית //

מעיצוב גרפי לתקש"ח
ד"ר אליה ברטל // 2 נ"ז

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגרפי (טיפוגרפיה, איור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגרפי (מהי תקשורת ושפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב הגרפי במאה ה— 20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגרפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), תולדות האות והעיצוב הגרפי בישראל.

האות העברית
ד"ר ליאור אלפרוביץ // 2 נ"ז

קורס זה מבקש להתחקות אחר הפרשנויות השונות שניתנו במהלך השנים על ידי הוגים ומלומדים יהודים מסורתיים על משמעותה של האות העברית כסימבול גרפי. היינו, הקורס מבקש להציג כיצד בחינת צורתן הגרפית של האותיות העבריות, שימשה מצע לפרשנות שתכליתה מתן הסבר על אודות הקשר המהותי בין צורת האותיות לעקרונות התיאולוגיים של הדת היהודית. באמצעות חשיפה שיטתית למקורות טכסטואליים שונים הלקוחים מעולה המחשבה היהודי, נבצע חקירה גרפית שתכליתה זיהוי הנחות יסוד תיאולוגיות, המבקשות להציג את תכליתן ושימושן של האותיות העבריות, כמי שבעצם צורתן מאכלסות רעיונות, הרמזים ודימויים. כאשר עיקר המיקוד יהיה בניתוח של טקסטים נבחרים מהמקרא, מחשבת חז"ל, הפרשנות הקבלית והספרות החסידית. כמו כן נבקש לעמוד על המשמעות היישומית של הדברים כפי שהיא עולה מציווים ונורמות הלכתיות.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// חובה ארכיטקטורה //

ארכיטקטורה מודרנית
ד"ר רחל רפפורט // 2 נ"ז

הקורס מציג את מקורותיה והתפתחותה של ארכיטקטורה מודרנית בפרק הזמן של כ-200 שנה שחל מלפני המהפכה הצרפתית ועד לעשורים של אחר מלחמת העולם השנייה.ההרצאות עוקבות באופן כרונולוגי אחר גיבוש האתיקה והאסתטיקה של האדריכלות המודרנית בתרבות המערב; זאת, בעקבות היסטוריציזם האקדמי מצד אחד וכתוצאה מהמהפכות התעשייתיות מצד שני.
הקורס מתמקד בשלושה היבטים מובילים: זרמים, מתכננים ויצירות; הוא דן בתנועות והזרמים האדריכליים העיקריים המופיעים באותה תקופה -מן הניאוקלסיציזם ועד הברוטליזם- ומסביר את הרעיונותהמנחים שלהם, תוך אבחנת הבדלים בתוכם .
הקורס מציג את המתכננים הבולטים הפועלים בזרמים אלו, סוקר ומנתח את העבודות הראשיות שהכינו, אותם פרויקטים חלוציים שידעו לתרג ם את הרעיונות החדשים ליצירה אדריכלית —להמחיש את תהליך המעבר שנוצר מקונצפט מופשט לצורה בנויה.

תולדות העיור
ד"ר נועה הייזלר רובין // 2 נ"ז

העיר של ימינו שונה באופן מהותי מערים בהיסטוריה, אך ליישוב העירוני שהחל להתקיים לפני 5000 שנה ולערים היום יש מאפיינים משותפים רבים. ערים בכל תקופה היו פרי יכולותיהן הכלכליות והפוליטיות של החברות שהקימו אותן והתגוררו בהן, והן שיקפו את מבניהן החברתי ואת מורשתן התרבותית. מבני העיר בכל תקופה שימשו את מוסדות החברה ובכך שיקפו את סולם ערכיה ואת תפקודה היום-יומי והמתמשך.
לקורס שתי מטרות עיקריות: 1. לערוך הכרות כללית עם ההיסטוריה של העיר המערבית 2. להכשיר את התלמידות לקראת הבנה וניתוח של הנוף העירוני, מרכיביו ומסריו הגלויים והסמויים. נכיר ערים לאורך ההיסטוריה, משחר הופעתה של תופעת העיר, דרך המהפכה התעשייתית (אז השתנתה 'העיר' לעד) ועד אתגרי העיר היום, ונבחן את מרכיביהן כדי להבין מדוע הוקמו וכיצד תפקדו. נסקור תקופות ותרבויות שונות ונעמוד על המשותף לערים כולן ועל הייחודי לעריה של כל תרבות ותקופה. נתבסס, ככל הניתן, על עריה של ארץ ישראל, המשקפות את המחשבה והמעשה העירוניים בעולם מהעת העתיקה ועד היום.
הקורס יתנהל במהלך משולב של הרצאות ודיונים פרונטאליים ועבודה פרטנית של הסטודנטיות ובנוסף, סיור במרכז העיר. חומרי הקורס יהיו נגישים באמצעות אתר המודל של הקורס, בו ירוכזו גם מהלכי כל השיעורים וכן תוצרי עבודות הסטודנטיות.

פירוט הקורסים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

// חובה ארכיטקטורה //

ארכיטקטורה עכשווית
אדר' הילה שמר // 2 נ"ז

הקורס היינו קורס יסוד הסוקר את המגמות העכשוויות באדריכלות ובביקרת החל משלהי המודרניזם ותחילת הפוסט מודרניזם ועד היום. נדון בנקודות מפנה היסטוריות, פוליטיות, טכנוליות ותרבותיות, ונבחן כיצד אלו השפיעו על שדה האדריכלות והתכנון. נסקור יצירות מפתח שנחשבות לפורצות דרך, ושמייצגות את השינויים שהובילו להופעתם. יושם דגש על איכויות אדריכלית, ראיה וקריאה מחודשת של מגמות ופיתוח היכולות הביקורתיות כלפי הנעשה בארץ ובעולם. הקורס יתמקד במעשה האדריכלי- הבניין והעיר, אך גם יחשוף כיצד המגמות הביקרתיות באדריכלות עכשווית באות לידי ביטוי בתערכות, בסרטים, במאמרים וספרים, ביצירות אומנות ובשיח התרבותי ככלל.
הסטודינט/ית תלמד לאפיין את יצירות המפתח מהעשייה העכשווית תוך הכנסתן להקשר תרבותי, היסטורי, פוליטי,חברתי, גאוגרפי, אקולוגי וטכנולוגי. הסטודנט/ית תפתח את הכושר הביקורתי והרעיוני שלו/ה בהתבסס על הידע שרכשו בקורס.
את הידע שרכש/ה בקורס יוכלו הסטודנטים ליישם בקורסים המעשיים ולמקם עצמם ברצף יצירתי רב שנים.
בנוסף על הסטודנטים לפתח מודעות לנעשה בשדה האריכלות העכשווית והם ידרשו להביא דוגמאות וידיעות לאורך הדיונים הפתוחים שיתקיימו בשיעורים. אלו, יפתחו את האופן בו הסטודניטים לוקחים חלק בשיח בהתבסס על ידע, מקורות מידע אמינים וזמינים.

תולדות העיור
ד"ר נועה הייזלר רובין // 2 נ"ז

הקורס עוסק בתפיסת חלל וזמן באדריכלות למן מצרים העתיקה ועד לסוף ימה"ב. הוא מתמקד בשיטות בנייה, טכנולוגיות וחומרים לאורך התקופות ומנסה להוכיח את הישרדותן של צורות אדריכליות, מבנים, ותכנון ערים עד לימנו. הקורס נותן כלים לקריאת תוכניות קרקע של מבנים מכל התקופות ותורם לבניית מאגר ידע כללי באשר לצורות ולסדרים אדריכליים. הקורס מאיר את הרלוונטיות של עקרונות תכנון של העת העתיקה לימינו אנו.

תולדות הארכ' ב' — חובה ארכ'
ד"ר אליה ברטל // 2 נ"ז

קורסי בחירה

יצירה בונה חיים
הרב הדר מרגולין // 2 נ"ז

הקורס עוסק בהתבוננות בסוגיות החיים.
כיצד למצוא שמחה, אושר, רוממות. כיצד להתחבר כראוי לתורה, תפילה, מצוות.
כיצד לחוש את קירבתו של ה'. כיצד להתמודד עם קשיים, עם רגשי כשלון.
כיצד לנצל את הפוטנציאל של החיים באופן המיטבי ביותר.

משיבת נפש
ד"ר צירי לבנוני // 2 נ"ז

קורס זה יעניק לאמן כלים לאופטימיות ולשחרור. וזאת, הן בעולמו האומנותי, והן בעולמו האישי. הקורס יפתח באמן ראייה מרחבית כוללנית, ויכניס אותו עמוק לתוך יצירת האומנות של הבורא. הקורס יגלה לאמן את ההוויה של הבורא החובקת את כל המציאות ומהווה אותה מדי רגע. האמן גם ייחשף להשגחה העליונה המנתבת כל תנועה פרטית לכיוון של אור. הקורס אף ימחיש לו כיצד גם האירועים השליליים מובילים לעליית יתר; ועד כמה חשיבתו האישית החיובית תגרום ליצור מציאות טובה יותר. כמו כן ייחשף האמן לכוחו הפנימי לדבוק בבורא עד כדי מסירות נפש, ולאמונה האיתנה באפשרות של ניסים בממדים האישי והכלל עולמי, ובתחיית המתים. כך ירכוש האמן הערכה עצמית חיובית וחזקה, שאיפה ומוטיבציה ליצירה ולהתפתחות, ויחס של שמחה לאתגרים ולמשימות של החיים. הקורס נועד להחדיר באומן את העיקרון של אחדות הבורא, של ההשגחה הפרטית ושל מסירות הנפש ביהדות. מטרותיו הנוספות הן להחדיר ביטחון בבורא, חשיבה חיובית גם במצבים מאתגרים ולהעריך את עוצמתה של התשובה.

קהילות- קורס קיץ
סיגל בר ניר // 2 נ"ז

הקורס דן בפעולות עיצוביות ואמנותיות, ובהשפעתן על החיים במרחב האורבני. במהלך הקורס נעסוק ביחסי הגומלין בין שדות העיצוב והאמנות לבין המרחב העירוני. לסטודנטיות בקורס תינתן הזדמנות להכיר ולפתח דרכי פעולה, שלהן השלכות חברתיות רחבות, ובכך להרחיב את האופק החברתי / סביבתי של דרכן המקצועית. בקורס נציג את הדיון הביקורתי הקיים בנושאים אלה ויבחנו נושאים כגון: פעולה תלוית אתר, תרבות החיים במרחב העירוני, צדק סביבתי, תכנון מלמעלה ומלמטה, פעולה אזרחית. הקורס יבחן את שאלת האחריות של אמנים.ות ומעצבים.ות למרחב בו הם חיים ולהיבטים האתיים והאסתטיים שלו.
במסגרת הקורס, הסטודנטיות ירכשו ארגז כלים, וילמדו פרקטיקות שונות של פעולה במרחב הציבורי והקהילתי, פעולות המהוות זרז להתרחשויות במרחב, ומערערות את הגבולות המקובלים בין היוצר.ת, המעשה האמנותי.עיצובי, התושב.ת ועובר.ת האורח. הקורס יתמקד במרחב העירוני של ירושלים, ובמהלכו נכיר מקרוב את דרכי העבודה והפעולה של קבוצות הפועלות לאורך זמן עם קהילות בשכונות שונות ברחבי ירושלים, נבין וננתח את ההשפעה של פעולות מסוג זה על החיים בעיר. הקורס ישלב מחקר תיאורטי בעבודת שטח, ובמהלכו הסטודנטיות ייזמו פרויקטים ודרכי פעולה המותאמות לאתר ספציפי אותן יוכלו ליישם בשיתוף פעולה עם הקהילות הרלוונטיות, בתמיכת דיקנאט הסטודנטים של בצלאל.

קורסי בחירה

משיבת נפש
נעמי גיא // 2 נ"ז

החיים במאה ה21 מעניקים לנו נקודת תצפית היסטורית שובת לב שממנה ניתן לצפות במסלול האנושות. לפני הופעת מהפכת הדפוס במאה ה15, הבורות שלטה בעולם. הופעת הדפוס שינתה במהירות מצב עניינים זה.
הנאורות ניצחה ואיפשרה לאנושות לעלות בסולם הידע, לשכלל את עצמה, להתקדם בתחומי המדע והטכנולוגיה ולעסוק בשאלות אתיות עמוקות ורחבות.
בעקבות המהפכה הדיגיטלית, שהחלה בשנות ה80 של המאה ה20, כלי המידע והטכנולוגיה הללו קפצו מדרגה וחשפו אותנו לכמויות עצומות של מידע מהימן יותר או פחות. כתוצאה מכך, נוצרה מצוקת חוסר אונים מול ההכרח לעבד כמויות כה גדולות של נתונים.
כעת אנו נמצאים על סף מהפכה חדשה. המין האנושי הגה בינה מלאכותית כדי לבצע את משימת עיבוד המידע מטעמו.
והאדם? האם ישוב לעידן הבערות וינוהל על ידי מכונות? מהו מקומו של האדם בעולם? האם יש בו עוד צורך? צורך למי? צורך למה? והעולם? מה מטרתו בעצם? לאן הוא הולך? לאן הוא אמור ללכת?
היהדות התמודדה עם שאלות יסוד אלו מאז ומעולם, ועסקה בהן לעיתים בשיתוף ולעיתים בעימות עם תרבויות אחרות. הדיאלוג הזה הניב שיח עשיר ועמוק. שיח שהופך למרתק ורלוונטי מאי פעם.
במהלך הקורס נתעמק בהגדרת היהדות לממדים החומריים והרוחניים של המציאות על פי חכמת הקבלה. נחקור את מבנה הנפש ואת יחסי הגומלין בין חלקיה, כפי שהם מתוארים במשנת הרמב"ם והמהר"ל. נבחן את מושג הנבואה-ההתגלות האלוקית לאנושות. נחקור את מושג "הדרך"-הדרכים הנבדלות והאישיות דרכם מנווטים בני האנוש את העולם ואת עצמם. בעזרת ההבנה והשימוש במושגים אלה, נעריך מחדש את מארג קיומנו, נפליג לבירורים ממוקדים יותר שאולי יאפשרו לנו לפלס לעצמנו דרכים חדשות.

סוגיות במחשבת ישראל
ד"ר הרב דניאל נשיא // 2 נ"ז

קורס מקיף הבוחן באופן מקורי שיטות חשיבה בפילוסופיה ובמדע, בעזרת מודל הבחנות ייסוד. פיתוח מודל ההבחנות מאפשר רכישת ידע מרוכז בבהירות רבה בפילוסופיה היהודית.
הקורס יעסוק בשיטות מחשבה משלהי המאה העשירית ועד ימינו. נעקוב אחרי ניתוח של ענקי היהדות והפילוסופיה הכללית.
הקורס ידון בשאלה מהי פילוסופיה ומהו טיעון לוגי. נלמד כיצד התייחסו הוגי הדעות לשאלות הייסוד במחשבת ישראל כגון: הרמב"ם הריה"ל המהר"ל המהרח"ו ורמח"ל ועוד רבים.
הקורס יעסוק גם בשאלות היחס למדע לקידמה והמודרנה והלימוד החוץ תורני. כמו כן הקורס ישלב גישות של פילוסופים והוגי דעות בתרבות המערבית.

קורסי בחירה

סוגיות באתיקה ובמודרנה
ד"ר הרב דניאל נשיא // 2 נ"ז

חשיבות רבה היא להבין ולהכיר ולהבין, מושגי יסוד כגון: "אתיקה" "יצירה" "מסורת"; "קידמה"; "מודרנה"; "תרבות" וכיו"ב בעידן משתנה. כמו גם ניתוח הפולמוס של החברה האורתודוקסית מול תנועות מודרניות כדוגמת ההשכלה והרפורמה, והזיקה שבין תהליך המודרניזציה להתגבשותה של החברה המודרנית.
פולמוס רב הושקע בבחינת עומק ההשפעה של תהליך המודרניזציה על החברה היהודית. כולן מתייחסות באפן אמביוולנטי למגמות הקידמה והשמרנות. מרבית המשנות והדעות עם הזמן התחלקו בין קבוצה שאינה רואה סתירה בין העיסוק האומנותי ובין הגישה השמרנית הרואה בקידמה אויב המסורת ושמה גבולות לחופש היצירה.
השלד בבחינה התהליכים מחייב התיחסות לבירור השונות בתפיסת גבולות החופש ההומניזם הפלורליזים לבין היהדות. כמו גם ניתוח גישות המתיחסות לתרבויות שאינן יהודיות השפעתם של תרבויות זרות על הקהילה היהודית בתמורות הזמן. נקודות השקה ומשבר בין היהדות והקידמה בעידן המודרני, הביאו לרנסנאס התרבותי.

מודעות ויצירה יהודית
הרב שמחה אילן // 2 נ"ז

הקורס עוסק בקו התפר ובהתלבטויות בעולמו של היוצר ואמן ובהקניית כלים וגישות במפגש שבין העולם היהודי התורני בעל השקפת עולם המבוססת על ערכי יסוד ברורים, לבין עולם התרבות המערבית בעידן הפוסט מודרני, בין כביכול חופש ביטוי וגישת הכל שפיט , אל מול הגישה היהודית המציבה גבולות ולא הכל שפיט, חופש הביטוי אינו ערך מוחלט.
התמודדות מול ביקורות וריבוי דעות , השמעת קולו ועמדתו.

פתיחות מול סגירות
הרב שמחה אילן // 2 נ"ז

סגירות ופתיחות האם הם מושגים מנוגדים סותרים, או האם בכל מצב או מקרה בחיינו מצויים וחבויים הסגירות והפתיחות משולבים זה בזה ואנו בבחירות שלו בוחרים האם להיות במצב של פתיחות או ההפך בסגירות במקרה או המצב הנתון או המזדמן.
מה זו פתיחות?
מה זו סגירות?
האם סגירות ופתיחות יש להם פירוש אחד ויחיד או ניתנים לפרשנות לגופו של עניין. יתכן ואדם אחד רואה כסגירות מקרה זה ואילו חברו רואה את אותו מקרה כפתיחות .
במסגרת הקורס נלמד לבנות כלים המאפשרים לנו להכיל את הפתיחות והסגירות יחד ולפעול אתם ככלים שלובים המפרים ופותחים בפנינו חשיבות וגישות שונות לשם הכלה וקבלה של האחר השונה החבר ובר הפלוגתא.